

קיא ירי

בכל שנות קיומו, לא פירסם העולם הזה חומר הדור
 מה לסיפור שראה אור ערב פסח 1964, ושנשא את הכר
 תרת, "פרשת אלכסיס".
 עכשיו אפשר לספר ביתר פירוט איך ולמה נוסד סיפור זה.
 זה היה בשיא הוויכוח (השני) על פרשת-לבנון, כאשר
 דויד בן-גוריון איים לפוצץ את מפלגתו, שנה אחרי שהת-
 פטר מן הממשלה.
 דיברו על "הפרשה" — אך כימעט איש לא ידע מה זה.
 חקירת הפרשה העסיקה אותנו במשך שנים. בעיקר
 עסק בכך אורי אבנרי עצמו.
 בהתמדה ובסבלנות, גילינו את מקורות האינפורמציה.
 תחילה קראנו כל מילה שהופיע בעתונות המצרית, בשעת
 המישפט הגדול. לאחר מכן בדקנו מקורות אחרים, חשפנו
 פרט אחרי פרט, עמדנו על הסתירות, על העדויות המנוג-
 דות, על נקודות המחלוקת.
 בסופו של דבר, היה לנו מידע כימעט שלם על העניין.
 מראשיתו ועד סופו — יותר מכל עיתונאי או עסקן מפלגתי.
 ידענו את הכל — ולא יכולנו לפרסם דבר.
 הדבר שיגע אותנו. ראשית כל, אין תיסכול יותר גדול
 מהרגשתו של עיתונאי שהוא יודע סיפור נהדר — ואינו
 יכול לפרסמו.
 שנית, היינו בטוחים גם אז שפירסום הדברים הוא חיוני
 למען ההיגיינה הציבורית של המדינה.
 השקענו שעות ארוכות של ויכוח עם הצנזורה. זו טענה
 שאין לתת פירסום לדברים, מפני שגיבורי הפרשה עודם
 כלואים במצריים, וכל פירסום יכול היה להשפיע לרעה על
 סיכויי שיחרורם. שוב ושוב נאמר לנו, שזוהו השיקול היחיד
 די — ואין מצד הצנזורה שום שיקול של יוקרת אישים
 ואינטרסים מפלגתיים.
 קיבלנו את הדברים. אך לא יכולנו להשלים עם אי-
 הפירסום.

* "פרשת אלכסיס"

ואז בא הרעיון הגואל.
 כמו בפעמים אחרות, ולא מעטות, לא בא הרעיון מתוך
 המערכת עצמה, אלא דווקא מבחוץ.
 באחד הימים שוחח אבנרי עם איש בעל עבר ביטחוני
 חשוב. דיברו, כמובן, על הפרשה, וניתחו את פרטיה מבחי-
 נת הנתונים הביטחוניים. דובר על חוסר האפשרות לפרסם
 את הידוע, ואז אמר האיש, לפתע, כבדרך אגב: "מדוע
 שלא תכתוב כל זה כסיפור דמיוני, המתרחש במקום אחר?"
 אבנרי קפץ על הרעיון בהתלהבות. הוא הסתגר במשך
 כמה ימים, כתב סיפור דמיוני בהחלט. השיטה היתה זו:
 "לקחתי את כל הידוע לנו על הפרשה. חיפשתי סיטואציה
 דומה לזו שבין ישראל ומצריים, בעלת משמעות אקטואלית.
 החלטתי להעביר את העלילה לתורכיה, שהיתה אז במצב
 כימעט-מלחמה עם יוון, בגלל קפריסין. הפכתי את כל היש-
 ראלים ליווניים, ואת כל המצרים לתורכים. הוספתי פרטים
 להשלמת התמונה, כתבתי הכל כסיפור-ריגול שיגרתני".
 כך נולדה "פרשת אלכסיס" — פרשת שרי-הביטחון היווני
 אלכסיס סטאברידיאקי, שהרמטכ"ל הגידם סיפאקאס וראש
 אמ"ן ג'ורג' אירגנו משהו מאחורי גבו. הפעולה בוצעה
 על-ידי ד"ר סטאברוס, בעזרת ריקה מאנולאקאס וחבריה.
 לא היה צורך בדמיון רב כדי לדעת, שאלכסיס הוא לבון,
 הרמטכ"ל הוא דיין, וראש אמ"ן הוא ג'יבלי. גם לא שד"ר
 סטאברוס הוא ד"ר מרוזק, וריקה היפהפיה היא מרסל.

* הסקופ הגדול ביותר

ובך, בגליון ערב פסח 1964, שהיה גם הגליון בו מלאו
 14 שנה למערכת זו, הופיע סיפור סתמי, מקושט בציורים.
 הוא נשא את הכותרת "פרשת אלכסיס", ואת שם המחבר:
 קוסטאנדי קאזאנצאקיס — אדם שאינו קיים, אך ששמו מזר-
 כיר את בעל זורבה היווני. בראש נאמר: "כל דמיון בין
 הדמויות והמאורעות בסיפור זה, לבין דמויות ומאורעות
 במציאות — מיקרי בהחלט".
 לא העברנו את הסיפור תחת ידי הצנזורה — מתוך
 הנחה שסיפור דמיוני, שאינו נוגע לישראל, אינו זקוק לאישור.
 אך ידענו, שהטלפון יצלצל — ואכן עשה זאת תוך
 כמה שעות אחרי הופעת העיתון.
 התחיל ויכוח נוקב. תחילה טען הצנזור, שפגענו בביט-
 חון ובשלום האסירים — אך השבנו לו, בכנות, שלדעתנו,
 אין המצרים יכולים לנצל למטרה כלשהי סיפור דמיוני,
 המתרחש על רקע סיכסוך תורכיה-יוון. לבסוף קיבל הצנ-
 זור את הדיעה הזאת, והוא לא הפריע לפירסום החלק השני
 של הסיפור בגליון שלאחר מכן, אם כי ביקש לשנות כמה
 פרטים — בקשה שגענינו לה ברצון.
 קבלת-הפנים של הסיפור היתה מוזרה. רק קומץ אנשים
 יכלו לדעת שזהו תיאור מדוייק ומפורט של הסוד הכמוס
 ביותר במדינה. השמועה עברה מפה לאוזן, והגליונות נמ-
 כרו יותר מכל גליון אחר באותה שנה. גם במערכת לא
 נותרו גליונות. חלק מן הציבור הבין שיש כאן גילוי גדול
 — אם כי לא יכול היה, כמובן, להעריך את מהימנותו.
 במשך שנים לא נשכח סיפור זה בחוגים ביטחוניים. עד
 החודש, כאשר דובר בין יודעי-דבר על הסקופים של השבוי
 עון המסויים, הופיעה פרשת אלכסיס בראש הרשימה.
 עתה הוסרו כל ההגבלות על פירסום הפרשה עצמה, ושוב
 אין מגיעה לפירסום הגירסה האמיתית, הבלתי-מוסווית, של
 פרשת אלכסיס. עד היום, זהו התיאור המוסמך ביותר של
 הפרשה, על כל פרטיה — תיאור שעיקרו אמת, אם כי
 השתמש אבנרי בשעת כתיבתו גם בחירותו של הסופר,
 להשלים את החסר כדי דמיונו הטובה עליו.

מאירופה לאשה שאיכפת לה

vionell

הספרי האינטימי המיוחד המשחרר אותך מריחות ורגשות בלתי נעימים. VIONELL מבית BAC, גדול יצרני הדיאודורנטים המובחרים באירופה.

אין מילים כ... דינולטה

דינולטה

להשיג בהטיות המובהרות